

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie R.B.

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 20 maja 2026 r.

zażaleń skazanego i jego obrońcy na zarządzenie Przewodniczącej IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Świdnicy z 27 stycznia 2026 r., IV Ka 28/23

o uznaniu za bezskuteczny wniosek skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie o sygnaturze IV Ka 28/23,

na podstawie art. 459 § 1 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Przewodniczącej IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 27 stycznia 2026 r., sygn. IV Ka 28/23 uznano za bezskuteczny kolejny wniosek skazanego R.B. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 31 marca 2023 r., sygn. IV Ka 28/23.

W zarządzeniu podniesiono, że w kolejnym wniosku skazany – w kontekście niedotrzymania terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku -powielił argumentację o swym złym stanie zdrowia oraz odpowiedzialnością za niedotrzymanie tego termu obarczył swojego obrońcę z wyboru adw. P.P.

Wezwany do uzupełnienia braku formalnego w postaci wskazania daty przeszkody i powzięcia jej ustania, skazany, na uzasadnienie niedotrzymania terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, powielił argumentację przedstawianą w poprzednich wnioskach o przywrócenie terminu dotyczącą stanu jego zdrowia uniemożliwiającą dotrzymanie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Podniesiono też, że skazany nie podał faktycznej daty zaistnienia przeszkody, a powołując się na judykaty Sadu Najwyższego doszedł do wniosku, że o przeszkodzie w postaci zaniedbania obrońcy dowiedział się w okresie 16 – 17 września 2025 r.

W uzasadnieniu zarządzenia podniesiono - w płaszczyźnie art. 126 § 1 k.p.k., że na stronie ubiegającej się o przywrócenie terminu spoczywa nie tylko ciężar udowodnienia zaistnienia okoliczności (przyczyny od strony niezależnej) ale i daty jej ustania. Wskazano również, że własne oceny skazanego (na podstawie jego osobistych przemyśleń wobec dowolnie wybranego orzecznictwa sądowego) nie dostarczyły informacji istotnych dla możliwości uwzględnienia wniosku skazanego. Wobec niedochowania warunku formalnego wniosek o przywrócenie terminu uznano za prawnie bezskuteczny.

Na to zarządzenie zażalenia wnieśli skazany i jego obrońca.

Skazany w zażaleniu zakwestionował treść tego zarządzenia podnosząc szereg, niekiedy trudno zrozumiałych faktów, niezwiązanych bezpośrednio z przedmiotem zaskarżonego zarządzenia, a dotyczących pogorszenia się stanu jego zdrowia psychicznego i twierdzeń wskazujących na pogwałcenia jego praw konstytucyjnych i konwencyjnych wszystkimi stronnictwymi czynnościami sądów, które były podejmowane w jego sprawie,

W zażaleniu wskazał nadto na możliwość zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. wskazując, że sędzia która

wydała zarządzenia była „nieuprawniona do orzekania” a także „niezdolna do jego wydania” z uwagi na długotrwałą nieobecność psychiczną. Wskazał również, że wydając zarządzenie podejmowała tę decyzję we własnej sprawie. Podniósł również, że nie został prawidłowo pouczone o sposobie i terminie opracowania wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Wskazał również, że obrońca wbrew uzgodnieniu nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, a on dowiedział się o tym między 16 – 17 września 2025 r.

Obrońca skazanego w zażaleniu zarzucił obrazę art. 120 § 2 k.p.k. polegającą na zakwalifikowaniu wniosku skazanego o przywrócenie terminu jako bezskuteczny w oparciu o przesłankę niemieszczącą się w dyspozycji tego przepisu i w sytuacji gdy skazany zadośćuczynił obowiązkowi uzupełnienia braków formalnych przez wymienienie daty ujawnienia się przeszkody tamującej możliwość złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odnosnie do zażalenia skazanego podnieść należało, że zgodnie z treścią art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. osoba nieuprawniona do orzekania to taka, która nie ma uprawnień do orzekania, np. przez brak powołania na stanowisko sędziego. Z kolei osoba niezdolna do orzekania to taka, która jest uprawniona do orzekania, ale jej stan mógłby wpłynąć na treść orzeczenia, np. przyczyną niezdolności do wzięcia udziału w wydaniu orzeczenia byłaby choroba psychiczna.

W kontekście tego uchybienia podnieść jednak należało, że bezwzględne przyczyny odwoławcze wskazane w art. 439 § 1 k.p.k. dotyczą orzeczeń, a więc wyroków i postanowień sądu, a zarządzenie do tej kategorii decyzji procesowych nie należy. W kontekście tej części argumentacji skazanego, podnieść należało, pomijając w płaszczyźnie teoretycznej kategoryzację decyzji sądu w rozumieniu art. 439 § 1 k.p.k., że SSO X.Y. została powołana na urząd sędziego sądu okręgowego postanowieniem Prezydenta RP z [...] 2004 r., a jej niezdolność do orzekania pozostawała jedynie w sferze nieuzasadnionych domniemań skazanego.

Skazany nie wykazał też aby w rzeczywistości SSO X.Y. wydając zaskarżone zarządzenie procedowała w swojej sprawie.

Co do braku pouczenia o sposobie i trybie złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, podnieść należało, że Sąd Najwyższy procedując uprzednio w przedmiocie zażalenia skazanego na odmowę przywrócenia terminu, wykazał w postanowieniu z 9 kwietnia 2024 r., I KZ 12/24, z pewnością znanego skazanemu, w sposób niebudzący wątpliwości, że skazany został prawidłowo pouczony o terminie i sposobie złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia sądu odwoławczego, powołując się na dokumenty z akt sprawy (k.1608 – 1608 v). Zatem taki zarzut skazanego był niezasadny.

Odnosnie do zarzutu zaniedbania obrońcy skazanego uniemożliwiającego sporządzenie kasacji, podnieść należało, że skazany nie wykazał aby wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, nie został sformułowany i złożony wyłącznie z winy obrońcy. Twierdzenie strony w tym zakresie musi mieć bowiem charakter kategoriyczny i powinno zostać należycie uzasadnione. Skazany poza własnymi stwierdzeniami o zaniedbaniu obowiązków obrończych obrońcy ustanowionego z wyboru, nie wskazał żadnych realnych, sprawdzalnych okoliczności, które uzasadniałyby przypisania jego reprezentantowi procesowemu wyłącznej winy za niezłożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego.

W kontekście wskazywanych przez skazanego - w tej sprawie – okoliczności i czasu powstania przeszkody uniemożliwiającej w terminie złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, wskazać należało, odwołując się uprzedniej sprawy dotyczącej zarządzenia z 17 grudnia 2024 r. o uznaniu wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia za bezskuteczny i wniesionego zażalenia na to zarządzenie, która była przedmiotem procedowania Sądu Najwyższego (sprawa I KZ 1/25 - postanowienie z 25 lutego 2025 r. o utrzymaniu zaskarżonego zarządzenia w mocy), na istotną niekonsekwencję relacji skazanego, a to z uwagi na fakt, że w tamtej sprawie podnosił, iż mógł działać w błędzie co do uświadomienia sobie sensu pouczeń o terminie i sposobie złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego i błąd ten lokował w 2023 r. Taka nieuzasadniona zmienność wywodów skazanego, w zakresie daty powstania i

ustania przeszkody uniemożliwiającej złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia w terminie, nie mogła pozostać bez wpływu na ocenę tego konkretnego zarzutu zażalenia i wiarygodności wskazywanych przez skazanego w zażaleniu powodów niezłożenia w terminie wskazanego wniosku.

Co do zażalenia obrońcy skazanego podnieść należało, nie dzieląc zarzutu zażalenia, że w zaskarżonym zarządzeniu słusznie wywiedziono, iż skazany nie podał faktycznej daty zaistnienia przeszkody – zaniebdania obrońcy, a przywołując judykaty Sądu Najwyższego doszedł do własnego przekonania, że o zaniebdaniu obrońcy dowiedział się 16 – 17 września 2025 r. Słuszność rozumowania sądu potwierdził skazany w swoim zażaleniu, w którym wskazał, iż datę 16 lub 17 września 2025 r. przyjął jako następstwo faktycznego domniemania powiązanego z oczywistym zaniebdaniem obowiązków obrończych, których dopuścił się jego obrońca w terminie od 31 marca 2023 r. do 7 kwietnia 2023 r.

Domniemanie to jawi się jednak jako ułomne, gdyż, jak to już wskazano, skazany nie wykazał w sposób uzasadniony wyłącznego zawinienia obrońcy w zakresie braku złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego w ustawowym terminie.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

[WB]

[a.ł.]